

27

Klimaatakkoord gebouwde omgeving

Voorzitter: Martin Bosma

Klimaatakkoord gebouwde omgeving

Aan de orde is het **tweeminutendebat Klimaatakkoord gebouwde omgeving (CD d.d. 22/03)**.

De voorzitter:

Aan de orde is het tweeminutendebat Klimaatakkoord gebouwde omgeving. Het commissiedebat vond plaats op 22 maart jongstleden. Een hartelijk woord van welkom aan de minister. Hij was een beetje aan de late kant, maar toch fijn dat hij is gearriveerd. We hebben zeven sprekers van de zijde van de Kamer. Ik geef graag als eerste het woord aan mevrouw Beckerman van de fractie van de Socialistische Partij. Zij heeft, zoals iedereen, twee minuten spreektijd. Het woord is aan haar.

Mevrouw Beckerman (SP):

Goede ... O, daar gaan mijn papieren al.

De voorzitter:

Bent u zo zenuwachtig?

Mevrouw Beckerman (SP):

Ja, zeker, voorzitter. Nou, voor morgen wel, moet ik eerlijk zeggen. Ik heb twee moties, of eigenlijk drie moties gezamenlijk met, jawel, de VVD over een punt waar we al langer een punt van maken. Dat is fraude met energielabels. Wij willen dat mensen die daar het slachtoffer van zijn, gecompenseerd worden. We willen een beter label. En we willen beter toezicht. Daarom twee moties van mijn kant en daarna één van de VVD.

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

constaterende dat honderdduizenden woningen een fout energielabel hebben, waaronder energielabels waarmee gefraudeerd is en wordt;

constaterende dat huurders hierdoor soms wel tot €200 per maand te veel aan huur betalen en huurders veel hogere energierekeningen krijgen dan vooraf verondersteld mag worden;

overwegende dat de energierekening een substantieel deel uitmaakt van de totale woonlasten en een energielabel een grote rol speelt en een grotere rol gaat spelen in de plannen van het kabinet bij het bepalen van de maximale huurprijs;

verzoekt de regering in gesprek te gaan met toezichthouders over op welke manier maximale compensatie voor geleden

schade van huurders, via verhuurders en aansprakelijkheidsstelling van fraudeurs met energielabels, mogelijk gemaakt kan worden, en daarover de Kamer voor het einde van dit tweede kwartaal te informeren,

en gaat over tot de orde van de dag.

De voorzitter:

Deze motie is voorgesteld door de leden Beckerman en Peter de Groot.

Zij krijgt nr. 1196 (32813).

Mevrouw Beckerman (SP):

De tweede motie.

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

constaterende dat honderdduizenden woningen een fout energielabel hebben, waaronder energielabels waarmee gefraudeerd is en wordt;

constaterende dat verschillende organisaties, zoals de Inspectie Leefomgeving en Transport, InstallO, de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland, certificerende instellingen en de Raad voor Accreditatie zich direct of indirect bezighouden met energielabels;

constaterende dat het toezicht en de handhaving dus totaal versnipperd zijn;

overwegende dat een energielabel een grote rol speelt en een grotere rol gaat spelen in de plannen van het kabinet bij het bepalen van de maximale huurprijs;

verzoekt de regering om met één onafhankelijke toezichthouder te komen,

en gaat over tot de orde van de dag.

De voorzitter:

Deze motie is voorgesteld door de leden Beckerman en Peter de Groot.

Zij krijgt nr. 1197 (32813).

Mevrouw Beckerman (SP):

Dank u wel.

De voorzitter:

Heel goed. Dan gaan we luisteren naar de heer Grinwis van de fractie van de ChristenUnie.

De heer Grinwis (ChristenUnie):

Voorzitter, houd u vast. Vanwege nog ontbrekende antwoorden heb ik een kwartet moties.

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

constaterende dat vve's bij de besluitvorming over onderhoud meestal een stemverhouding van de helft plus één van alle leden hanteren;

constaterende dat voor verduurzamingsmaatregelen vaak een gekwalificeerde meerderheid van alle leden of zelfs unanimititeit gehanteerd wordt;

overwegende dat het hierdoor veel vve's niet lukt om verduurzamingsmaatregelen te nemen;

verzoekt de regering te komen tot generieke landelijke regelgeving waarmee vve's kunnen besluiten tot verduurzaming via een gewone meerderheid van de helft plus één van de aanwezige leden tijdens een ledenvergadering,

en gaat over tot de orde van de dag.

De voorzitter:

Deze motie is voorgesteld door het lid Grinwis.

Zij krijgt nr. 1198 (32813).

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

overwegende dat huiseigenaren met een laag inkomen tegen 0% rente kunnen lenen bij het Warmtefonds voor verduurzaming van woningen en corporaties tegen gunstige tarieven kunnen lenen bij het Waarborgfonds Sociale Woningbouw, terwijl vve's momenteel tegen 5% rente kunnen lenen bij het Warmtefonds;

verzoekt de regering vergeleken met andere woningeigenaren te komen tot een gelijk speelveld voor vve's ten behoeve van de financiering van verduurzamingsmaatregelen door de financieringsvoorwaarden bij het Warmtefonds te verbeteren, zodat mensen met lage inkomens binnen een vve daar ook tegen 0% rente of met een rentekorting kunnen lenen,

en gaat over tot de orde van de dag.

De voorzitter:

Deze motie is voorgesteld door het lid Grinwis.

Zij krijgt nr. 1199 (32813).

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

overwegende dat het gewenst is op korte termijn te komen tot oplossingen voor vve's die willen verduurzamen maar gehinderd worden door hun reglement;

verzoekt de regering te komen tot meerdere modelreglementen, met instemming van de Nederlandse Vereniging van Banken en het Verbond van Verzekeraars, om verduurzaming bij vve's te vereenvoudigen,

en gaat over tot de orde van de dag.

De voorzitter:

Deze motie is voorgesteld door het lid Grinwis.

Zij krijgt nr. 1200 (32813).

De heer **Grinwis** (ChristenUnie):

Ten slotte, voorzitter.

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

constaterende dat verscheidene verduurzamingsmaatregelen van panden van vve's, zoals de aansluiting op een warmtenet of kozijnvervanging, zowel de vve als de particuliere woningdelen raken;

constaterende dat de splitsingsaktes van vve's deze maatregelen blokkeren daar ze noch individueel, noch door de vve kunnen worden uitgevoerd;

overwegende dat hypotheekverstrekkers terughoudend zijn bij het wijzigen van splitsingsaktes;

verzoekt de regering met landelijke regelgeving de complexiteit van het aanpassen van de splitsingsaktes, onder meer bij verduurzaming, weg te nemen en daarbij onder andere de positie van hypotheekverstrekkers te betrekken,

en gaat over tot de orde van de dag.

De voorzitter:

Deze motie is voorgesteld door het lid Grinwis.

Zij krijgt nr. 1201 (32813).

De heer **Grinwis** (ChristenUnie):

Voorzitter. Dat waren ze, en dat alles in de hoop dat isolatie en verduurzaming van huizen die onderdeel zijn van een appartementencomplex en dus zijn aangesloten bij een vve, echt een boost krijgen, want daar gaat het in de praktijk heel vaak fout. Spreken over hoge doelen heeft helemaal geen zin als we daar niet aan de slag gaan. Dus vandaar.

De voorzitter:

Dan mevrouw Bromet van GroenLinks.

Mevrouw **Bromet** (GroenLinks):
Dank u wel, voorzitter. Ik heb één motie.

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

overwegende dat er de komende jaren veel woningen moeten worden gebouwd en veel woningen geïsoleerd worden;

overwegende dat bij woningbouw en woningrenovatie nu nog vaak gebruik wordt gemaakt van niet-circulaire vormen van bouw;

constaterende dat er goede voorbeelden zijn van koplopers in de bouwsector die gebruikmaken van hernieuwbare materialen en industriële en conceptuele vormen van bouw, waarbij de bouw veel minder CO₂ uitstoot, maar deze koplopers meer actieve steun vanuit de overheid kunnen gebruiken;

overwegende dat er nieuw perspectief nodig is voor de landbouw en het circulair bouwen mogelijk kan bijdragen aan dit nieuwe perspectief;

verzoekt de regering om samen met de bouwsector een plan te maken hoe circulair bouwen gestimuleerd kan worden, en de Kamer hierover voor de begroting voor 2024 te informeren,

en gaat over tot de orde van de dag.

De voorzitter:

Deze motie is voorgesteld door het lid Bromet.

Zij krijgt nr. 1202 (32813).

Dank u wel. De heer Peter de Groot van de VVD.

De heer **Peter de Groot** (VVD):

Dank, voorzitter. Hier komt de door collega Beckerman al aangekondigde derde van drie moties, een motie over accuraat inzicht in de energieprestatie van de woningen ten behoeve van het energielabel.

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

constaterende dat er met veel energielabels gefraudeerd wordt;

constaterende dat slimme technologie rondom energieprestatie in en rond de woning voorhanden is;

overwegende dat de energietransitie in de gebouwde omgeving vraagt om accuraat inzicht in de energieprestatie en een flexibel en slim energiesysteem in en rond de woning;

overwegende dat huurprijzen, leningen ter verduurzaming en investeringen afhangen van een accuraat inzicht in de (toekomstige) energieprestatie van de woning;

verzoekt de regering om samen met de technologiesector te komen met een stappenplan om nieuwe technologie in te zetten voor het accuraat inzicht krijgen in de energieprestatie van de woning en deze te benutten voor het energielabel,

en gaat over tot de orde van de dag.

De voorzitter:

Deze motie is voorgesteld door de leden Peter de Groot en Beckerman.

Zij krijgt nr. 1203 (32813).

De heer **Peter de Groot** (VVD):

Dank u wel.

De voorzitter:

Dank u wel. Dan de heer Kops van de fractie van de Partij voor de Vrijheid.

De heer **Kops** (PVV):

Drie moties.

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

verzoekt de regering te stoppen met het Programma Aardgasvrije Wijken,

en gaat over tot de orde van de dag.

De voorzitter:

Deze motie is voorgesteld door het lid Kops.

Zij krijgt nr. 1204 (32813).

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

verzoekt de regering te garanderen dat huishoudens nooit gedwongen worden van het gas af te gaan en af te zien van de warmtepompplicht,

en gaat over tot de orde van de dag.

De voorzitter:

Deze motie is voorgesteld door het lid Kops.

Zij krijgt nr. 1205 (32813).

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

verzoekt de regering niet in te stemmen met c.q. geen uitvoering te geven aan de verregaande verduurzamingsverplichtingen van Eurocommissaris Timmermans,

en gaat over tot de orde van de dag.

De voorzitter:

Deze motie is voorgesteld door het lid Kops.

Zij krijgt nr. 1206 (32813).

De heer **Kops** (PVV):

Dank u wel.

De voorzitter:

Mevrouw van Esch van de Partij voor de Dieren.

Mevrouw **Van Esch** (PvdD):

Dank u, voorzitter. Ik heb drie moties.

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

constaterende dat de deltacommissaris aangeeft dat "elke schop in de grond klimaatbestendig moet" zijn;

constaterende dat de minister zich echter ten doel stelt om Nederland pas in 2050 klimaatbestendig te laten zijn;

constaterende dat de minister besluitvorming en het zoeken naar financiële middelen voor klimaatadaptatie heeft uitgesteld tot in ieder geval 2025;

van mening dat dit onverantwoord is en ook onverenigbaar met het advies van de deltacommissaris;

verzoekt de regering de doelstelling en de aanpak voor klimaatadaptatie in de tijd naar voren te halen en het klimaatbestendig maken van de leefomgeving flink te versnellen,

en gaat over tot de orde van de dag.

De voorzitter:

Deze motie is voorgesteld door het lid Van Esch.

Zij krijgt nr. 1207 (32813).

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

constaterende dat de minister aangeeft dat nog niet alle gemeenten de handhaving van de label C-verplichting voor kantoren hebben opgepakt;

constaterende dat slechts 55% van de kantoren nu kan aantonen aan de wet te voldoen;

van mening dat het onwenselijk is dat wetgeving waarmee stevig energie bespaard kan worden, niet gehandhaafd wordt;

verzoekt de regering er zorg voor te dragen dat er voor het begin van het nieuwe winterseizoen overal in Nederland is gehandhaafd,

en gaat over tot de orde van de dag.

De voorzitter:

Deze motie is voorgesteld door het lid Van Esch.

Zij krijgt nr. 1208 (32813).

Mevrouw **Van Esch** (PvdD):

Dan de laatste motie.

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

constaterende dat de minister inzet op de verduurzaming van de bouw door de gebruikte producten te verduurzamen, maar er geen grens wordt gesteld aan de totale hoeveelheid CO₂ die in de sector wordt veroorzaakt;

constaterende dat daarmee door groeiende productie de mogelijkheid ontstaat dat ondanks het gevoerde beleid de totale uitstoot van CO₂ in de sector zal toenemen;

verzoekt de regering te garanderen dat de totale uitstoot van de sector alleen nog maar zal afnemen,

en gaat over tot de orde van de dag.

De voorzitter:

Deze motie is voorgesteld door het lid Van Esch.

Zij krijgt nr. 1209 (32813).

Mevrouw **Van Esch** (PvdD):

Dank u wel.

De voorzitter:

Heel goed. Dank u wel. De laatste spreker van de zijde van de Kamer is de heer Boulakjar van D66.

De heer Boulakjar (D66):

Dank u wel, voorzitter. In het commissiedebat heb ik het gehad over Joris en zijn huisgenoot in een vochtige en tochtige woning. In dat licht heb ik de volgende motie.

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

constaterende dat veel jonge huurders in een tochtige en vochtige woning zitten, met alle gevolgen van dien voor het wooncomfort, de gezondheid en de energierekening;

constaterende dat niet alle verhuurders in actie komen om gebreken te herstellen of de woning te isoleren;

overwegende dat veel huurders vaak geen weet hebben van juridische acties die zij kunnen nemen richting hun verhuurder;

verzoekt de regering om samen met gemeenten, huurteams en andere partijen een campagne op te zetten met als doel om bewustwording te creëren bij huurders dat zij in hun recht staan richting verhuurders, en om verhuurders te bewegen om gebreken te herstellen of de woning te isoleren,

en gaat over tot de orde van de dag.

De voorzitter:

Deze motie is voorgesteld door het lid Boulakjar.

Zij krijgt nr. 1210 (32813).

Heel goed. Tot zover. Ik schors vijf of vier minuten en dan gaan we luisteren naar de minister. Het worden iets meer dan vijf minuten.

De vergadering wordt van 18.59 uur tot 19.13 uur geschorst.

De voorzitter:

Het volgende debat moet om 19.15 uur beginnen, dus de minister moet kort en puntig zijn. Het woord is aan hem.

Minister De Jonge:

Kort en puntig. My middle name, zou ik willen zeggen.

Voorzitter, dank. Allereerst de moties die gaan over de energielabels. Daar is het in het debat ook over gegaan. Zeker nu we aan energielabels in toenemende mate economische waarde gaan toekennen, moet het toezicht daarop strakker. We hebben in Groningen gezien wat de schade kan zijn die ontstaat als die labels ten onrechte te hoog worden afgegeven. De maatregelen die er tot op heden zijn

genomen, zijn gewoon onvoldoende gebleken. Dat maakt dat ik er graag mee aan de slag ga om het toezicht in het stelsel te versterken. Ik noem de onafhankelijke toezichthouder in het stelsel. De pakkans moet worden vergroot, er moet sneller gesanctioneerd worden en er moeten steviger sancties worden opgelegd. Ik wil graag toezeggen dat ik daar voor de zomer in een brief op terugkom in de richting van uw Kamer. In die context adviseer ik ook graag over de moties die zijn ingediend.

Allereerst de motie-Beckerman/Peter de Groot op stuk nr. 1196 om in gesprek te gaan met toezichthouders op welke manier maximale compensatie voor geleden schade van huurders via verhuurders en aansprakelijkheidsstelling van fraudeurs met energielabels mogelijk gemaakt kan worden. Ik neem dat graag mee in die brief omdat ik denk dat daar inderdaad zeker iets mogelijk is. Of dat altijd een volledige compensatie zal zijn, weet ik dan weer niet, want het is natuurlijk wel een privaat stelsel. Er zijn dus grenzen aan wat er wel en niet mogelijk is, maar die grenzen ga ik graag verkennen en ik wil bekijken hoe we de mogelijkheid van compensatie en aansprakelijkheidsstelling steviger kunnen borgen.

Specifiek voor de situatie in Groningen heb ik de CI verzocht om echt binnen één maand het label opnieuw gecheckt te hebben. Als dat niet zo is, dan volgt intrekking van het afgegeven label. Dat maakt dat daarmee ook de basis vervalt voor de te hoge huur. Dat maakt dat er huurverlaging mogelijk is. Ik ga ervan uit dat de verhuurder dat dan ook verrekent, liefst zonder tussenkomst van de Huurcommissie en anders met tussenkomst van de Huurcommissie. Als er sprake is van schade, ga ik ervan uit dat die schade wordt verhaald op degene die het label heeft afgegeven. Dus dat wat betreft de situatie in Groningen. Ik zal u voor de zomer informeren over hoe dit is afgelopen.

Dan de motie-Beckerman/Peter de Groot op stuk nr. 1197 over de onafhankelijke toezichthouder. Er zijn verschillende organisaties ...

De voorzitter:

Nog even over de eerste motie: die krijgt oordeel Kamer, neem ik aan?

Minister De Jonge:

Oordeel Kamer, ja.

Er zijn verschillende organisaties die het toezicht houden en die hebben allemaal wel hun functie. Er ontbreekt alleen, vind ik, een publiek toezichtsorgaan op met name de certificerende instellingen. Eigenlijk ontbreekt dat. Als ik de motie zo mag lezen, namelijk dat we moeten toewerken naar een publieke toezichthouder in het stelsel, dan wil ik graag het oordeel aan de Kamer laten. Daarmee kun je niet alle rollen van de andere toezichthouders helemaal uitzetten, maar dat is misschien ook niet wat u bedoelt. Ik kan me voorstellen dat u bedoelt dat er eigenlijk een publieke toezichthouder ontbreekt. Ik zoek even naar de interpretatie van de motie.

Mevrouw Beckerman (SP):

De minister mag haar zo lezen. Ik denk dat dat een stap vooruit is. Tegelijkertijd maken we ons wel echt zorgen over

het versnipperde toezicht daarvóór. Een publieke toezicht-houder zou dan gaan kijken naar een deel, maar wij willen gewoon uitsluiten dat fraude op zo'n schaal mogelijk is en blijft. Daar zit natuurlijk gewoon heel veel pijn. Dat sleept nu al jaren. We moeten steeds meer met dat label.

Minister De Jonge:

Misschien mag ik het volgende voorstellen. Ik snap dat en ik deel dat eigenlijk ook wel. Het is versnipperd en het is eigenlijk ook net niet grondig genoeg. Daarmee is er gewoon een mogelijkheid dat dit soort dubieuze certificaat-houders vrij lang kan doorgaan met deze wandel en handel.

De voorzitter:

En dus?

Minister De Jonge:

En dus zullen wij het toezicht moeten versterken. Ik ga in mijn brief uitwerken hoe we dat moeten doen. Onderdeel daarvan zal een publieke toezichthouder zijn. Het is dan aan u om voor de zomer te beoordelen of dat voldoende invulling geeft aan uw motie. In die context kan ik het oordeel aan de Kamer laten. Dan de motie op stuk nr. 1198, over de meerderheid, of de helft plus één. Ik deel deze opvatting. Ik heb dat ook al laten weten in het commissiedebat. Ik ben met de minister voor Rechtsbescherming aan het uitwerken welke aanpassing van het BW, het Burgerlijk Wetboek, dit zal vergen. Ik kom daar voor de zomer bij u op terug. Ik kan hierin het oordeel aan de Kamer laten.

Datzelfde geldt voor de motie op stuk nr. 1199. Ook daarin gaat het over de vraag hoe je de financiering voor de vve's kunt verbeteren en welk arrangement er daarvoor voorhanden is. Ik wil ook hierin het oordeel aan de Kamer laten. Ik kom er voor de zomer op terug en zeg dan hoe we dat van plan zijn.

Datzelfde geldt voor de motie op stuk nr. 1200, over de modelreglementen.

De voorzitter:

Ook oordeel Kamer?

Minister De Jonge:

Ook oordeel Kamer. Het gaat over een nieuw modelreglement. In principe kan dat tot stand komen, nadat het BW op dit punt is gewijzigd. Maar ik kom daar voor de zomer bij de Kamer op terug. Die geef ik dus oordeel Kamer.

Datzelfde geldt voor de motie op stuk nr. 1201, over het aanpassen van splitsingsakten. Ook daarover laat ik graag het oordeel aan de Kamer.

Dat doe ik ook bij de motie op stuk nr. 1202, van mevrouw Bromet, over het stimuleren van circulair bouwen. Daar ben ik het van harte mee eens. Ik maak graag dat plan om circulair bouwen te versterken. Die geef ik dus oordeel Kamer.

Dan de motie op stuk nr. 1203, over meer accuraat inzicht in de energieprestatie en meer gebruikmaken van techno-

logie. Daar ben ik het van harte mee eens. Ik zou dat ook zeer willen ondersteunen. Er is niet zo heel lang geleden al een uitvoerigere marktconsultatie gedaan over de vraag of je dat label nou helemaal digitaal tot stand zou kunnen brengen, dus of de techniek die mogelijkheid al biedt. Dat was op dat moment niet het geval, maar laten we kijken welke stappen de technologische ontwikkeling weer heeft gezet en hoe we die in kunnen passen in het hele systeem van labels vaststellen, zeker in het kader van de implementatie van de Europese richtlijn EPBD IV. Met die context laat ik het oordeel graag aan de Kamer.

De motie op stuk nr. 1204, over het stoppen van het Programma Aardgasvrije Wijken. Dat gaan we niet doen. Althans, dat doen we inmiddels in de vorm van het Nationaal Programma Lokale Warmtetransitie. In dit kader ondersteunen we juist wel het aardgasvrij maken van wijken. Daar gaan we dus niet mee stoppen; daar gaan we juist heel hard mee door.

De motie op stuk nr. 1205 wil ik ook ontraden. Dat kun je namelijk gewoon niet helemaal uitsluiten. Maar het is natuurlijk nooit de eerste weg.

De motie op stuk nr. 1206, over geen uitvoering geven aan richtlijnen. Dat lijkt mij ook niet zo'n verstandige gedachte, dus die ontraad ik ook.

De motie op stuk nr. 1207, over de aanpak voor klimaatadaptatie naar voren halen. Daardoor lijkt het alsof wij onnodig veel tijd nemen. Dat straalt deze motie een beetje uit, en uw inbreng overigens ook. Het is dus buitengewoon consistent, daar niet van. Natuurlijk moeten we juist niet wachten met klimaatadaptief bouwen. Alleen, die maatlat die we aan het ontwikkelen zijn, kost wel echt meer tijd. Ik kan er ook niet zomaar een bedrag op plakken van wat het zou moeten kosten. Dat heeft echt te maken met op welke manier je die inpassing doet. We hebben dus gewoon meer tijd nodig voor een zorgvuldig proces. Dat maakt dat ik niet zomaar een versnelling kan beloven. Deze motie ga ik dus in de huidige vorm ontraden.

De motie op stuk nr. 1208. Ik weet natuurlijk niet zeker of "overal in Nederland is gehandhaafd". Tegelijkertijd snap ik wel dat u zegt dat die label C-verplichting er niet voor niets is en dat u ervan uitgaat dat gemeenten die handhaven. Dat doe ik ook natuurlijk. Wij ondersteunen gemeenten en spreken ze daar soms ook op aan als dat nodig is. Dus als ik de inspanningskant aan mijn kant mag leggen, in plaats van de resultaatsverplichting uit de motie — denk aan: "wordt gehandhaafd" in plaats van "is gehandhaafd" — wil ik best het oordeel aan de Kamer laten. Ik zou het ook geen goed signaal vinden om deze motie te ontraden, want ik ben het eigenlijk helemaal eens met de inhoud en de strekking ervan.

De voorzitter:

Mevrouw Van Esch beaamt dat.

Minister De Jonge:

Dan de motie op stuk nr. 1209. Met alles wat we doen in de bouw zou je mogen verwachten dat de totale uitstoot afneemt. Tegelijkertijd wilt u dat ook zien. U wilt dat ook kunnen toetsen. Daar doet zich het eerste euvel voor,

namelijk dat er geen maat voor is om objectief vast te stellen of daar sprake van is. Ik heb wel instrumenten om te zorgen dat er sprake van is, bijvoorbeeld door te sturen op de MPG, dus de milieuprestatie-eis voor gebouwen, en andere, aanvullende eisen, bijvoorbeeld ten aanzien van bouwmaterialen en CO₂. Er kan dus wel meer. Dat leidt natuurlijk uiteindelijk tot een afname van de CO₂-uitstoot.

Ik denk dus dat het resultaat van alles wat wij doen, is wat u vraagt. Alleen, u vraagt iets anders, namelijk: de totale uitstoot mag alleen nog maar afnemen. Ja, dat is ook precies de bedoeling, maar dan moet ik dat toetsen. Daar is wel weer een belemmering in. Dus ik ga u vragen om deze motie aan te houden, omdat ik namelijk voor de zomer nog kom met een brief over de aanscherping van de MPG en met die aanvullende eisen op het gebied van CO₂. Ik snap dat uw vraag is: maar ik wil zeker weten dat de totale uitstoot van de bouwsector afneemt. Ik durf nu nog niet hardop te zeggen of dat me ook gaat lukken, maar ik snap uw vraag wel, omdat u dat als toetssteen wilt hebben voor de effectiviteit van het beleid. Als u mij dat als huiswerkopdracht meegeeft, kom ik erop terug. Als u de motie wilt aanhouden tot die tijd: heel erg graag.

De voorzitter:

Op verzoek van mevrouw Van Esch stel ik voor haar motie (32813, nr. 1209) aan te houden.

Daartoe wordt besloten.

Minister De Jonge:

Dan de motie op stuk nr. 1210 over bewustwording creëren bij huurders dat zij in hun recht staan. Hierover wil ik graag het oordeel aan de Kamer laten. Op verbeterjehuis.nl zullen we de informatie toevoegen die huurders daarbij nodig hebben.

De voorzitter:

Daar gaan we allemaal naar kijken. Hartelijk dank.

Minister De Jonge:

Dank.

De beraadslaging wordt gesloten.

De voorzitter:

Ik schors een enkel ogenblik en dan gaan we door naar het volgende debat. Dinsdag stemmen wij over de moties.

De vergadering wordt van 19.24 uur tot 19.31 uur geschorst.